

Til repræsentanter og sekretariater for
Rådet, Økumenisk Forum og Danske Kirkedage

Danske Kirkers Råd
National Council of Churches in Denmark

Peter Bangs Vej 1D
DK-2000 Frederiksberg
Danmark

Tel + 45 3543 2943

Fax + 45 3838 1793

dkr@danskekirkersraad.dk

www.danskekirkersraad.dk

Referat for Fællesmøde 4. november 2017

Hovedfokus for Fællesmødet var arbejdsområdet Økumenisk dialog og dannelse. Dagen indledtes med oplæg og samtaler:

Til stede: Johannes Hansen (Apostolsk Kirke), Preben Brohus (Apostolsk Kirke), Per Beck (Baptistkirken), Lone Møller-Hansen (Baptistkirken), Henrik Stubkjær (Danske Kirkers Råd), Palle Thordal (Den anglikanske Kirke), Helle Janderup Jensen (Danmarks Kirkelige Mediecenter), Birgitte Nørgaard Warming (Danmission), Anne Mie Skak Johanson (Mission Afrika), Lise Willer (Danske Baptisters Kvindenetværk), Mia Toldam Korsgård (Danske Kirkers Råd), Maria H. Pedersen (Danske Kirkers Råd), Mads Christoffersen (Danske Kirkers Råd), Birger Nygaard (Folkekirkens mellemkirkelige Råd), Biskop Czeslaw Kozon (Den katolske Kirke), Lazarus Kold (Den ortodokse Kirke), Poul Sebbelov (Den ortodokse Kirke), Morten Skrubbeltrang (FDF), Jakob Rønnow (FDF), Christian Pedersen (Folkekirken), Peter Fischer-Møller (Folkekirken), Levi Giversen (Frelsens Hær), Bent Bjerring-Nielsen (Frikirkenet), Ralf Amstrup (Helsingør Stift), Annemarie Boile Nielsen (KFUMs Sociale arbejde), Thorsten Rørbæk (KFUM/K), Morten H. Sørensen (KFUM/K), Poul Erik Knudsen (KFUM-spejderne), Finn Dyrhagen (Kirkefondet), Poul Møller Petersen (Kirkeligt Centrum), Søren Abildgaard (Landsforeningen af Menighedsråd), Jørgen Thaarup (Metodistkirken), John Nielsen (Missionsforbundet), Ole Lennart Andersen (Viborg Stift), Aase Rønkilde Pedersen (Vor Frue Kirke), Gorm Skousen (Ys Men), Birgit Thomassen (Aalborg Stift) og Elisabeth Lidell (Aarhus Stift).

Økumenisk dialog og dannelse – hvad taler vi om?

Oplæg ved Jørgen Thaarup, Metodistkirken. Her påpegede Jørgen Thaarup bl.a. at have bemærket, at der generelt var et faldende antal økumeniske arrangementer. Det vil være relevant for DKR at opfordre til lokal økumeni, således at man lokalt vil kunne få kendskab til hinandens traditioner og kirkelige udtryksformer. Det vil også være relevant at genindføre økumeni på uddannelser og styrke de økumeniske studieprocesser kirkerne imellem f.eks. ved at få genetableret et teologisk studieudvalg under DKR. Der er i de senere år sket en deling mellem en Faith and Order-retning hos Dansk Missionsråd og en Life and Work-retning hos DKR. Thaarup gav udtryk for, at han ønskede de økumeniske studier styrket i DKR. Kirkens enhed kan ikke adskilles fra den enkelte

kirkes mission. Derfor er det vigtigt, at DKR styrker arbejdet med at tydeliggøre vigtigheden af det økumeniske engagement både lokalt og nationalt.

Respons ved Morten Skrubbeltrang, generalsekretær i FDF. Her påpegede Morten Skrubbeltrang, at om end der kunne være behov for økumenisk dialog og dannelse, er det tre meget vanskelige begreber, der virker meget uklare – hvad mener vi overhovedet med det? Er det for de få eller for de mange? For Morten Skrubbeltrang personligt har mødet med andre traditioner ude i verden haft afgørende betydning for hans økumeniske engagement. Men han tvivlede på, at begreber som kirkens enhed giver mening for unge i dag. I stedet for økumeni kunne man måske tale om trosmøder. Her er dialog og dannelse vigtigt. Hvad er vigtigt for den anden? Dannelse kræver et møde mellem mennesker. Det skal DKR være med til – at skabe rammen om mødet mellem mennesker – ikke kun for de få, men for de mange.

Hvad siger økumeni de unge i dag?

Herefter fulgte et oplæg ved Suzette Munksgaard, Center for Ungdomsstudier. Hun talte om, at de unge på den ene side ikke har nogen anelse om økumeni og på den anden side lever helt økumenisk – i hvert fald dem, der er bevidste om deres kristne ståsted. Sagen er den, at de unge generelt ikke er konfessionelt bevidste, men tager til sig af de forskellige traditioner, hvad de føler sig inspireret af. Det økumeniske for unge er ikke teologiske samtaler, men økumenisk ageren – at gøre noget sammen 'fra ortodoxi til ortopraxi', handlingsfællesskaber frem for meningsfællesskaber. Især er økumenisk diakonalt arbejde vigtigt med fokus på, hvad man kan gøre sammen for social retfærdighed.

De overvejelser dannede baggrund for en *samtale mellem Morten H. Sørensen, KFUM & KFUK, Rasmus Højmark, Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund og Christian Noval, Den katolske Kirke. Suzette Munksgaard deltog i panelet.* Her blev det bl.a. påpeget, at økumenisk spiritualitet handler om at dele hinandens sange og trosudtryk. Hvad angår de unge, er det vigtigt at et etableret råd som DKR ikke ser de unge som *fremtidens* ressource for det økumeniske arbejde, men som *nutidens*. De er måske nok adogmatiske, men det er DKRs opgave at tage dem seriøst og justere på samarbejdets form, således at det ikke handler (alene) om at tale om dogmer og teologi. Det økumeniske kan være med til at styrke de unges bevidsthed om, hvad det vil sige at være kristen – deres kristne bevidsthed. Det blev foreslået, at styrke kontakten til de kristne/det diakonale arbejde i Mellemøsten. Der blev foreslået økumeniske aspekter af konfirmandundervisningen og i det lokale kirkeliv generelt. Den interreligiøse dialog er vigtig for de unges trossamtaler – måske mere vigtigt end den interkirkelige dialog. Handlingsfællesskabet blev fremhævet flere gange som et vigtigt økumenisk udtryk blandt unge, hvis det skal være relevant for dem. Ud fra det fællesskab kan de bedre tale om tro og kirkelige forskellige (og ligheder). Vi må stille os det ekklesiologiske spørgsmål om vi anser kirken som noget de unge kan komme til, eller om kirken er der, hvor de unge er.

Formiddagens program sluttede med økumenisk gudstjeneste.

Herefter blev deltagerne inddelt i grupper til samtale og ideudveksling om, hvad arbejdsområdet Økumenisk dialog og dannelse mere præcist burde indeholde. Arbejdsprocessen blev ledt af Anne Mie Skak

Johanson, Mission Afrika. Noter fra de samtaler skal bruges i det videre arbejde for en fremtidig arbejdsgruppe. (Se vedhæftede noter).

Det er vigtigt, at gruppen

- Er økumenisk bredt sammensat.
 - Har både nye og erfarne økumenikere med.
 - Har både kirkesamfund og kirkelige organisationer repræsenteret – ikke mindst det kirkelige børne- og ungdomsarbejde.
 - Har sammenhæng til Danske Kirkers Råds øvrige arbejdsområder.
 - Har nogenlunde alders- og kønsmæssig balance.
 - Kan nedsætte udvalg og kalde folk ind udefra der hvor det er relevant.
 - Har repræsentanter, der har god kontakt ind i den organisation, de repræsenterer.
 - Er åben for andre interesserede.
- Ønsker man at sidde med i en arbejdsgruppe med fokus på økumenisk dialog og dannelse, bedes man kontakte Mads Christoffersen fra sekretariatet. Det er vigtigt med økumenisk bredde og et stærkt engagement fra de kirkelige børne- og ungdomsorganisationer. Mia Toldam Korsgård og Mads Christoffersen følger op.*

Foreløbigt interesserede i at sidde med ved det indledende møde i arbejdsgruppen:

- Lone Møller-Hansen, FU/Baptistkirken
- Jørgen Thaarup, Frihed og lige vilkår, Metodistkirken
- Jan Nilsson, tidl. Økumenisk Efterårskursus, Diakonissestiftelsen
- Berit Berg, Kirkefondet
- Birthe Juel Christensen, Grøn Kirke/Folkekirkens Nødhjælp
- Bent Bjerring Nielsen, Frikirkenet
- Niels Iver Juul, Noget om den kristne tro/Folkekirkens mellemkirkelige Råd
- Birgitte Warming, Danmission
- Poul Sebbelov, Den ortodokse Kirke
- Morten H. Sørensen, KFUM/K
- Klaus Eisenhardt, KFUM-spejderne
- Ulla Pinborg, Grøn Kirke/Den katolske Kirke.
- Johannes Steenbuch, Baptistkirken i Danmark.

Referat for forretningsmøde

1. Velkommen ved Henrik Stubkjær

Henrik Stubkjær indledte med sit syn på, hvor vigtigt det er med den økumeniske dialog og dannelse og at give de unge en økumenisk erfaring.

2. Nyt fra sekretariatet ved Mads Christoffersen

Mia Toldam Korsgård er blevet ansat som koordinator for Grøn Kirke og Økumenisk dialog og dannelse. Hun begyndte på sekretariatet 1. november 2017 og har overtaget stillingen fra Hanna Smidt.

Grøn Kirke har netop udgivet hæftet 'Det bæredygtige alterbord'. Hæftet er sendt ud til alle 190 grønne kirker og kan rekvireres på DKRs sekretariat.

En udgivelse om Danske Kirkers Råds arbejde med interreligiøs dialog udkommer den 22 november 2017. Det er en kort beskrivelse af arbejdet med de dansk-arabiske dialogkonferencer 2012-16 med et udvalg af artikler og præsentationer fra konferencerne.

Grøn Kirke har fået ny hjemmeside. Danske Kirkers Råds nye hjemmeside er klar omkring 1. januar.

3. Nyt fra Forretningsudvalget

- Åbent brev til DRs ledelse:

http://www.danskekirkersraad.dk/nyheder/nyhed/?tx_ttnews%5BbackPid%5D=29&tx_ttnews%5Btt_news%5D=2622&cHash=98e5930e85eba9139317a26fa64aafb6

DKR har udtrykt bekymring for nedprioritering af trosstoffet i DR. FU har mødtes med ledelsen af DR, der forsikrer os om, at trosstoffet ikke vil blive nedprioriteret. Der kommer nye programmer til om tro og DR vil ansætte en ny trosredaktør. DRs ledelse har inviteret DKR til fortsat dialog.

- Lov for trossamfund uden for folkekirken:

Orientering om møder med Kirkeudvalget og Kirkeministeriet. Se desuden svar fra Kirkeministeriet vedr. obligatorisk kursus for vielsesforrettere:

http://www.danskekirkersraad.dk/nyheder/nyhed/?tx_ttnews%5BbackPid%5D=29&tx_ttnews%5Btt_news%5D=2619&cHash=fbbd8466a585f87e74999e135c0e8413

DKR er gået med i et nyt netværk med fokus på religion og samfund. Det er et spændende arbejde, vi har igangsat i forbindelse med den såkaldte Imamlov. Jeppe Hedaa har været initiativtager til dette netværk, Religion & Samfund, hvor også Det Jødiske Samfund, Muslimernes Fællesråd og en bred vifte af kirker og (folke)kirkelige foreninger er repræsenteret.

4. Nyt fra Danske Kirkedage

Styrelsen ved konstitueret formand Poul Kirk.

Danske Kirkedages styrelse arbejder pt med at se på Danske Kirkedages rolle i dansk kirkeliv generelt og overvejer sammen med DKRs FU og folkekirkens biskopper, om man skulle øge frekvensen af Danske Kirkedage efter 2019. Danske Kirkedage har eksisteret siden 1968 og har forandret sig undervejs. Derfor må vi løbende overveje, om strukturen for Danske Kirkedage stadig er den bedste. På baggrund af de gode erfaringer fra København vil vi gerne fremover have Danske Kirkedage ud i det offentlige rum.

Det foreslås, at vi arbejder for en prøveperiode med begyndelse lige efter Herning 2019 og frem til 2025. Det er tanken, at Danske Kirkedage afholdes i København i 2021, i provinsen 2023 og i København igen i 2025.

DKRs FU og styrelsen mødtes i september og skal mødes igen 12 december. Styrelsen arbejder med at gøre strukturen for Danske Kirkedage mere gennemskuelig – herunder forholdet mellem Kirkedage og DKR. Desuden ser vi på modeller for etablering og finansiering af et permanent sekretariat.

- *Kirkeministeriet har valgt at støtte Himmelske Dage i København med 500.000 og Himmelske Dage på heden med 1.500.000 til finansiering af sekretariat. Den positive tilkendegivelse og støtte vil vi arbejde videre på med henblik på etableringen af et permanent sekretariat.*
- *Da en ny struktur for Danske Kirkedage kommer til at betyde vedtægtsændringer for DKR, skal det ske ved to rådsmøder (hhv i januar og årsmødet i juni 2018). I stedet for en styrelse på 5 personer, arbejder vi på en udvidelse til 7 personer. Alene det vil betyde en ændring i vedtægterne.*
- *Vi skal finde en ny formand for styrelsen ved Årsmødet 2018. Men inden da, skal vi have struktur, tidsplan og vedtægtsændringer på plads.*
- *Fællesmødet bakkede op om styrelsens fortsatte arbejde med disse forslag til ændringer.*

Det blev bemærket fra deltagerne, at vi skal

- Styrke det gode samarbejde med folkekirken og samtidig styrke det økumeniske engagement.
- Styrke det frivillige engagement.
- Sikre Danske Kirkedages forankring i DKR.
- Sælge badge/mærke ved kirkedage-arrangementer for synlighedens skyld.

Himmelske Dage på heden ved Anne Mie Skak Johanson, sekretær for lokalkomiteen.

Præsentation over Himmelske Dage på heden er vedhæftet.

Der afholdes Himmelske Dage på Heden 30 maj – 2 juni 2019 med temaet "Gå med...". Styrelsen og den lokale komite har været på Tyske Kirkedage for at hente inspiration bl.a. vedr. *branding* og tilmelding. Alle kan være med. Der vil være åbne arrangementer og arrangementer kun for tilmeldte til Himmelske Dage.

Der bliver differentierede priser for tilmelding (voksne, børn, studerende, pensionister). Det blev bemærket, at 500 kr var for dyrt. Det kunne være 100 kr pr dag.

Der afholdes inspirationsdag 13 januar 2018 i Herning. For nærmere information, kontakt Anne Mie Skak Johanson amjo@km.dk

5. Økonomi ved kasserer Aase Rønkilde

Kontingent 2018

- *Kontingent 2018 vedtaget. Kontingentlister er sendt ud inden mødet.*

Varsling af kontingent 2019

- *Varsling af kontingent 2019 er vedtaget.*

Budget 2018

- Budget 2018 vedtaget. Dog kan der ske en justering af budgettet, når vi har Regnskab 2017 færdig.

6. Kommende møder

Rådsmøde: 22. januar 2018

Årsmøde: 2. juni 2018

7. Kommende arrangementer:

Danske Kirkers Råd er medarrangør på dette økumeniske arrangement 1.-3. december 2017: Økumenisk seminar og jubilæumsgudstjeneste i reformationens tegn.

Det er vigtigt, at repræsentanter og deres kirkesamfund er repræsenteret.

Læs mere her: <http://www.interchurch.dk/aktuelt/kalender/oekumenisk-seminar-og-jubilæumsgudstjeneste-i-reformationens-tegn>

For referatet: Mads Christoffersen

Ved mødets begyndelse blev der oplyst om, at der ville blive taget fotos under mødet, til brug for diverse informationsmaterialer på hjemmeside / sociale medier. Deltagerne fik mulighed for at frabede sig dette, hvilket ingen af de tilstedeværende gjorde.